

Nr 266

Av herr Rydén, om höjning av räntan å statens bosättningslån.

Statens bosättningslånefond tillkom genom beslut av 1937 års riksdag och trädde i kraft den 1 januari 1938. Fonden förvaltas av Sveriges riksbank och lämnar årligen ut närmare 10 000 lån. Lånebeloppet utgör i allmänhet 2 000 kr. Amorteringstiden är genomsnittligt fem år. Den utestående lånesumman belöper sig till ca 50 milj. kr. Lånen beviljas på relativt gynnsamma villkor. Dels kan den ovan nämnda amorteringstiden betecknas som förmånlig med hänsyn till lånebeloppets storlek, dels utgår räntan trots en under 1958 företagen höjning fortfarande med endast 4 1/4 %, och någon kostnad för lånens administration utkräves ej av låntagaren. För detta ändamål utgår i stället anslag på femte huvudtiteln dels för ersättning till ortsombuden, dels till riksbanken för dess bestyr med lånen, för budgetåret 1959/60 upptaget med (65 000 + 300 000) 365 000 kr.

Införandet av denna låneform tillkom på initiativ av den på 1930-talet arbetande befolkningskommissionen och syftade främst till att åstadkomma en tidigare familjebildning.

Det kan naturligtvis diskuteras om beviljande av bosättningslån är i linje med folkpartiets strävanden att på olika sätt stimulera ungdomens sparvilja. Jag tror emellertid att man kan se på denna fråga även ur den aspekten, särskilt om man betänker att en del ungdomar som gifter sig inte rimligen kan anses ha haft några möjligheter att spara till bosättning. Detta gäller studerande och ungdomar med långvarig yrkesutbildning, men det gäller även en del andra, exempelvis sådana som i väsentlig mån bidragit till föräldrarnas försörjning eller på grund av sjukdom varit arbetsoförmögna.

I denna låneform ingår emellertid en viss subvention dels genom att staten betalar administrationskostnaderna, dels genom att lånen lämnas mot 4 1/4 % ränta. För att täcka riksbankens kostnader för administrationen och kostnader för ersättning till ortsombud har begärts ett anslag på sammanlagt 365 000 kr., d. v. s. ca 0,75 % av utestående lån.

I en motion från folkpartiet till 1958 års A-riksdag yrkades att räntan på bosättningslånen skulle höjas från dåvarande 4 % till 5 %, varigenom bättre överensstämmelse skulle nås med den allmänna räntenivån. Jag anser alltså, att detta är ett angeläget önskemål och vill därför än en gång föreslå, att räntan höjes till 5 %, vilket genom den under 1958 företagna höjningen innebär en räntestegring med 3/4 %.

Under det budgetår som börjar den 1 juli 1959 kan man räkna med att omkring 20 milj. kr. kommer att lämnas ut i bosättningslån, och 3/4 pro-

cents höjning av räntan härå beräknat på halva beloppet (enär lånen ju utlämnas successivt under hela året och alltså räntebeläggs från den dag de utbetalas) kommer att innebära en inkomstökning för staten budgetåret 1959/60 på ca 75 000 kr. När sedan bosättningslånen med denna nya högre ränta kommer att uppgå till nuvarande sammanlagda utelöpande belopp ca 50 milj. kr., kommer statens ränteinkomst på dessa lån att öka med 375 000 kr. per år eller kanske rättare uttryckt statens ränteförlust på bosättningslånen kommer att minskas med detta belopp.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att höja räntan på bosättningslånen till 5 % fr. o. m. den 1 juli 1959.

Stockholm den 27 januari 1959

Ebbe Rydén